

ERSEN YAVUZ ile Söyleşi

Değerli Ersen YAVUZ üstadım, hem kendinizi tanıtarak hem de müfettişliğe başlayışınızı hatırlayarak sohbeta başlayalım mı?

Ben; 1965’de Ankara Kurtuluş Lisesi’ni bitirdikten sonra Mülkiye’ye girdim. Benim, liseden mezun olduğum 1960’lı yıllarda Mülkiye; hariciyeci ya da kaymakam olmak için tercih edilirdi. Müfettiş olmak için Mülkiye’ye geleni ben hatırlamıyorum. Ama, neden ve nasıl olur bilinmez, üçüncü sınıfta şubelere ayrılma zamanı gelip çıktığında, hariciyeci olmak için Mülkiye’yi tercih edenlerin seçimlerinde herhangi bir değişiklik olmamasına karşın, kaymakam olmak için gelenlerin çok büyük bir çoğunluğu tercihlerini değiştirerek mali şubeye kayıt yaptırıyorlardı.

Ben de Mülkiye’ye kaymakam olmak için giren ama sonradan tercihini değiştirenlerdenim. Buna benzer pek çok hikayeyi mali şube mezunu Mülkiyelilerden dinleyebilirsiniz. Geçenlerde Tuncer Bulutay hocamız anlatmıştı. Kendisi, Trabzon’un deniz kenarındaki o güzelim ilçelerini görüp

kaymakam olmak için Mülkiye'yi tercih etmiş ama Ankara'ya otobüsle giderken, içerisinde geçtiği Anadolu kasabalarının perişan halini görüp bu arzundan daha yoldayken vazgeçmişti. Bulutay Hocamız gibi benim de idari şubeye gitmekten vazgeçip mali şubeyi tercih etmemin nedeni, herhalde büyük şehrin cazibesi olsa gerek, diye düşünüyorum.

Mülkiye'den 1969 yılında mezun olduğumda ise ne yapmam, nerede çalışmam gerektiği konusunda doğrusu bir fikre sahip değildim. Bu konuda birilerine danışma ihtiyacı içerisindeyken, nasıl ilişki kurduğumu şimdi unuttum ama Mülkiye mezunu bir Maliye Müfettişi ağabeyimin görüşlerine başvurduğumu hatırlıyorum. Kendisi bana, özel sektörü tercih edersen Hesap Uzmanlığı ile Banka Müfettişliklerinin iyi bir başlangıç olacağını, kamu sektörünü tercih etmem halinde ise Maliye, Gümrük ve Ticaret Bakanlıklarının müfettişliklerini önerebileceğini söyledi. Hatta bu Bakanlık Teftiş Kurullarının, Cumhuriyetin kuruluş yıllarına dayanan kariyer nitelikleri nedeniyle yüksek prestijli birer kurumsal yapılar olduğunu da anlattı. Kendisine, vergi kaçakçılığının büyük boyutlarda olduğu bir Türkiye' de Maliye Teftiş Kurulunun, Gümrüklerimizin hal-i pür melali ortadayken Gümrük Teftiş Kurulunun, piyasaları düzenleyecek en temel kurallar bile hayata geçirilememişken Ticaret Bakanlığı Teftiş Kurulu'nun nasıl olup da prestijli kurumlar olarak nitelendirildiğini sorduğumda da bana hak veriyormuşçasına gülmüş ve " Görüşlerin tartışılabilir ama sen yine de benim söylediklerimi yapmaya çalış" demişti.

Ben, bu önerilerin de etkisi altında girdiğim yarışma sınavları sonucunda, Ertuğrul Önen, Osman Alpak, Gürhan Özdoğan ve Mutlu Öktem ile birlikte Ticaret Bakanlığı Müfettiş Yardımcılığını kazandım. Osman Alpak ile ben, Milli Eğitim Bakanlığı'nın İsviçre'de "Ekonomi Politik" doktorasını da kazanmıştık. Ticaret Bakanlığı Müfettiş Yardımcılığını kazanınca bundan vazgeçtik.

1970 yılının Mayıs ayında Ticaret Bakanlığı Müfettiş yardımcısı olarak göreve başladım. O tarihlerde Ticaret Bakanlığı; TC Ziraat Bankası, Türkiye Halk

Bankası, Toprak Mahsulleri Ofisi ve Et-Balık Kurumu gibi büyük Kamu İktisadi Teşekkülleri ile başta sigorta şirketleri olmak üzere tüm sermaye şirketleri ve Kooperatifler ile Dış Ticaret birimlerini bünyesinde bulunduran tam anlamıyla Ekonomi Bakanlığı hüviyetinde dev bir bakanlıktı. Bakanlığın denetimi altındaki birimlerin büyük bölümü İstanbul'da olduğu için bizler, sınavı kazanan 5 müfettiş Yardımcısı eğitim için İstanbul Grubuna gönderildik.

Peki! Neden 1970 yılında Ticaret Bakanlığı Müfettişliğini tercih ettiniz?

1969-1970'lerde Devleti üç Bakanlık şekillendiriyordu. Maliye, Ticaret ve Gümrük, belki Gümrüğe gidebilirdim. Ama o yıl Gümrük Bakanlığı sınav açmadı, Maliye'nin açılan Müfettiş Yardımcılığı sınavına ise zaman çok kısa olduğu için yeterince hazırlanamadık. Nitekim Maliye Bakanlığı, Mülkiye'nin o dönem sınıf 1'incisi ve 2'ncisi olan arkadaşlarımızı almakla yetindi. 1970'lerin Ticaret Bakanlığı'nın yeni mezun bir Mülkiyeli için etkileyici bir görünümü vardı. Göreve başladım ve ilk olarak. İstanbul'da müfettiş Turan Ülker'in refakatine verildim. Bekarım, heyecanla Ankara'dan İstanbul'a gittim.

Müfettişliğinizin ilk gün anılarını sorsak, neler aklınıza gelir?

Turan Ülker üstadımın yanına verildim. 1970 yılında kendisi 13 yıllık Müfettişti. İstanbul Sirkeci'de 4.Vakıfhan'ın üçüncü katında İstanbul Bölge Ticaret Müdürlüğü vardı, onun üst katında da Teftiş Kurulu bulunuyordu. Üstatla, Elginkan Holding, Massey Ferguson ve büyük bir sigorta şirketini denetlemeye başlayınca iyice havaya girdim. Müthiş etkilenmiştim, ta ki üstat "Acele Amasya'ya gidiyoruz" diyene kadar. Otobüs biletleri alındı. "Amasya Uygur Köyü Elma Üretim ve Pazarlama Kooperatifi" yönetimi ile ilgili şikâyetlerin incelemesine gidiyorduk.

Yeşilirmak kenarında tabelasında "Şehir Oteli" yazan bir otele yerleşiyoruz. Sabah Jeep kiralyoruz ve Uygur Köyü'ne gidiyoruz. Hasat vakti, Kooperatif Başkanını arıyoruz. Epeyce bir zaman sonra tarla

ve bahçeler yönünden kasketli bir adam, boynunda mendilli ter içinde koşarak geliyor. Kasada kayıtlara göre açık var, soruyoruz “başka işlemediğin fatura var mı?” “Evet” diyor, cebinden bir fatura çıkarıyor, hesabı denkleştirmeye yetmiyor, “başka var mı?” diye soruyoruz. Defter arasına konmuş iki fatura daha çıkıyor, yine açık var. “Bir dakika” diyor ve kasketinin kenarına sokulmuş bir fatura daha çıkınca, kasa açığı tamamlanıyor. Akşam oluyor, üstat “Bu adam sağlam” diyor. Defterin işlenmemesi veya kasanın açık olmasının, müfettişin kanaatinden daha önemli olmadığını ondan öğreniyorum.

Üstat, Vezirköprü’ye geçti ve bana da yakın bir ilçedeki bir kooperatifin teftişini verdi. “Yapabilir misin?” dediğinde, cevabım “Tabii ki üstat” oldu. Kooperatifin muhasebecisi, defterleri önüme bıraktı, gitti. Muhasebe diye okulda T cetveli görmüşüz, üzerinde “defter-i kebir” yazıyor, sayfaları karıştırıyorum. Henüz daha iki aylık Müfettiş yardımcısıyım, ilk kez bir muhasebe defteri görüyorum. Defter bana ben deftere bakışıyoruz, anlaşılabilir gibi değil. Örnek bir teftiş raporunu yanıma almışım, şu yazılmamış, bu eksik derken; bir veya iki sayfa not çıkarıyorum. Bunları üstada vereceğim ki; raporu o yazsın istiyorum. Üstat Vezirköprü’den bir iki güne dönüyor. Amasya’da buluyoruz. Notlarıma bakıyor. “Raporu da hazırladın mı?” diye soruyor. Ben, kem küm edince de, “Tamam, tamam, merak etme, lafa mı bunalacağız oğlum, bir şeyler yazarız” diyor. İki sayfa notla tam 28 sayfa rapor hazırlıyor. Öğreniyorum ki; iyi bir müfettiş olmak için yalnızca iyi bir incelemeci olmak yetmez, kalem de güçlü olması gerekir.

Bir de unutulmaz teftiş anısı sorsak?

Beni en çok etkileyen ilk müfettişlik anımı kısaca anlatmak isterim. 1972 yılının Kasım veya Aralık aylarında yetkili müfettiş yardımcısı olarak Mersin’de bir dizi teftiş ve soruşturma görevlendirilmiştim. Çalışmalarım sona ermek üzereyken, Gülnar İlçesi Dayıcık köyü Köy Kalkınma Kooperatifinde kimi iddiaların incelenmesiyle görevlendirildim. O tarihlerdeki olumsuz ulaşım koşulları nedeniyle 7,5- 8 saat süren zorlu bir otobüs yolculuğundan sonra akşam hava kararırken Gülnar’a ulaştım. İlk iş olarak yatacak sorunumu çözmem gerekiyordu. Otel aradım. İlçede, kapısında otel yazan kırk dökük bir bina vardı. Sordum, başkaca bir otel de yoktu. Bana yatmam için gösterilen boş iki odanın ikisinin de camları kırık. Orada bu kış kıyamette geceleme, soğuktan donmak demektir. İlçenin tek bir caddesi vardı. Cadde üzerinde, ilçedeki yegane banka olan Ziraat bankasını gördüm. Müdürünü buldurdum. Şubenin müfettiş lojmanı olmadığını ve şu anda bir banka müfettişinin de şubeyi denetlemekte olduğunu söyledi. Müfettişin kim olduğunu sorunca Mülkiyeden sınıf arkadaşım Esat Çağatay olduğunu öğrendim. Şimdi nerede olduğunu sorduğumda, şubede arka odada çalıştığını söylediler. Hemen yanına gittim. O da benim gibi yetkili müfettiş yardımcısı olmuş. “Esat’cığim burada otel yok, bende seninle kalayım” dedim; “Gel nerede kaldığımı göstereyim” dedi. Veznedarın çalıştığı kabinde bir kenarda hurcu duruyordu. Bak, dedi “akşam veznedarın işi bitince ben hurcumu açıyorum ve veznede yatıyorum, senin de hurcun varsa gel,

beraber kalırız” diye ilave etti. Benim hurcum (içine yatak-yorgan konulan büyük torba) yoktu. Bu hurç konusu zaten Ziraat Bankası Müfettişlerine özel, onların zaman zaman dalga geçtiğimiz geleneksel bir müfettişlik demirbaşığıydı. Çaresiz, o camları kırık otele geri döndüm. Odalardan nispeten iyi olanına yerleştim. İki battaniyeyi yorganın üzerine atarak, soğuk rüzgarın bir pencereden girip diğer pencereden çıktığı odada sabahladım. Sabah olur olmaz ilk işim Dayıcık Köyüne gitmek için vasıta aramak oldu. Gülnar’dan köye haftada bir kez, o da pazarın kurulduğu gün, minibüs gelir gidermiş. Pazarın kuruluşuna daha 3 gün olduğunu öğrenince, hemen bir araç kiralamaya koyuldum. Köye, Jeep dışında başka bir araçla gitme olanağı yoktu ve ilçedeki yegane Jeep de Mut’a müşteri götürmüştü. Neyse... Ertesi günü bekledim, pazarlık ettik. Bir sonraki gün beni Dayıcık köyüne sabah götürüp akşam getirmesi kaydıyla anlaştık. Sözleştiğimiz gibi sabah saat 6’da yola çıktık. Daha 3-5 km gitmiştik ki karlı arazide sağda solda birer ikişer kurtlar görülmeye başladı. Şoföre kurtların bize saldırıp saldırmayacaklarını sordum. Kurtların hareket halindeki bir araca genelde saldırmadıklarını, ancak araç bozulursa veya kara saplanırsa böylesi bir tehlikeyle karşı karşıya kalılabileceğini söyledi. Köye ulaşana kadar yaşadığım tedirginliği anlatamam. Bir ara yolun sağ tarafındaki iki kurdun aracımızı 200-250 metre uzaktan bir müddet takip etmeleri beni, Ankara’ya dönüşümde, mesleki kariyerimi sürdürüp sürdürmememe konusunu değerlendirmemin uygun olacağı düşüncesine yöneltti.

Hava kararmadan Gülnar’a dönme gereği (hava karardıktan sonra kurt tehlikesi daha bir ciddiyet kazandığı için) nedeniyle, kasa sayım ve denkleştirme tutanaklarını düzenledikten sonra defter ve dosyaların tümünü alıp çalışmalarına Gülnar da devam etmek üzere geri döndüm Gülnar-Dayıcık köyü yolculuğumun yaşamımdaki en uzun yolculuk olduğuna rahatlıkla söyleyebilirim.

Bir diğer müfettişlik anım da 12 Eylül 1980 Askeri darbesinin hemen sonrasına rastlar. O yılın Kasım ayında Van, Kars, Erzurum ve Tunceli’ye turneye çıktım. Önce, Kars’a Canlı Hayvan İhracatçılar

Birliğine gitmiştim. Oradan Tunceli’ye geçmem gerekti. “Tunceli Bakkallar Kooperatifi”nde bir soruşturma vardı. Kars’tan Erzurum’a gittim. “Elazığ’a saat 16’da otobüs var, Tunceli’ye gece inersin” dediler. Otobüs, gece yarısı saat 01 de yolun kenarında durdu. “İn abi” dediler, valizi attılar. Her taraf kapkaranlıktı ve ortada şehir falan da yoktu. Şoför muavinine, “Kardeş Tunceli nerede” dediğimde “şu tepedeki ışıkların olduğu yer” dedi, otobüs uzaklaştı gitti. Ben yol üzerinde kaldım. Köpeklerin havlama ve ulumaları arasında, korku içerisinde elimdeki valizle 1-1,5 km sonra yukarıya, şehre ulaştım. Tek otel vardı, “Emek Otel”. Orada geceledim. Elimdeki müfettiş çantasının köpeklerden korunmaya da yaradığını o gün öğrendim. 4-5 gün Tunceli’de çalıştıktan sonra Van’a geçtim. Küçük Sanayi Kooperatifi’nde bir soruşturma vardı. Müfettişlerden daha önce kaldıklarını öğrendiğim Bayram Otel’ine gittim (ki bu otel son Van Depremi’nde yıkıldı. Enkaz altında kalan Japon gazeteciden dolayı bütün dünya adını duydu). Otelde yer yok, üç-dört otel daha var ama tüm oteller dolu, çünkü ertesi gün Van’ın pazarı kuruluyor, köyden, kasabadan gelenlerle oteller, hanlar dolmuş. Ziraat bankası aklıma geliyor, misafirhanesi yok, yanında bir karakol var, karakola gidiyorum. Doğrudan “otel bulamadım, ben karakolda kalayım” diyorum. Amir “Efendim, yatacak tek yer nezarethane, orada da bit ve tahtakurusu var, size olmaz” cevabını veriyor. Karakoldan çıkınca, hemen yanındaki sabaççı kahvesini görüyorum. İçerisi hınca hınç dolu. Kahveci “Beyim masaya kafanı koyar, uyursan 10.-TL’ni alırım, uyumazsan saat başı getirdiğim çayın parasını alırım” dediğinde teklifi kabul ediyorum. Herkesi sobanın etrafında toplanmış görünce “uygundur” diye düşünüyorum. Gece ilerledikçe herkesin kafası düşüyor. Kahveci elindeki uzun sopa ile “Hooo, hoo” diye bağırarak 10.-TL vermeyenleri uyandırıyor. Soba da geçince kırık camdan soğuk gelmeye başlıyor, donuyorum. “Sobaya odun at” dediğimde “Beyim nasıl para kazanacağız” diyor. 02:00 ile 06:00 arasını nasıl geçirdiğimi dakika dakikasına şimdi bile hatırlıyorum.

Sabah, Vali’yi ziyaret ediyorum. Vali muavini Mülkiye’den sınıf arkadaşım çıkıyor, Ziraat Bankasının Müfettiş lojmanına yerleşiyorum. Van Canlı Hayvan

İhracatçı Birliği'nin de cadde üzerindeki bir dükkan-
da faaliyet gösterdiğini öğreniyorum. Gidiyorum,
bir kişi, bir masa var. Sabah Bayram isimli bir genç
dükkanın içindeki toprak zemini suluyor ki, toz kalk-
masın. Becerikli bir çocuk. İlerleyen günlerde kendi-
sine, başka personeli olmayan bu kuruluşa “ genel
sekreter ol” diye şaka yapıyorum. Yıllar sonra genel
sekreter oluyor. Hala gelen gidenle selam gönderir.
Van'da Et Balık kombinasyndaki soruşturma çalış-
malarımdan sonra Ankara'ya dönüyorum.

Değerli Ersen Yavuz Üstadım Müfettişlikten İdareye nasıl geçtiniz?

1978 yılı idi, ben de henüz 8 yıllık Müfettişim. Teftiş
Kurulu Başkanımız Halis Bey İstanbul'da oturdu-
ğu için Cuma günleri Ankara'dan ayrılıyor. Ben de
Başkan Yardımcısıyım. Bakanımız Teoman Köprülü-
ler, çağırırsa ve gerekirse Cuma ve Cumartesi günün-
evraki Bakana ben çıkarıyorum.

Teşkilatlandırma Genel Müdürlüğü boşalmıştı ve
Bakan, Halis Bey'e kıdemli bir müfettişi genel mü-
dür yapmak istediğini söylüyor. Başkan Bey'de İs-
tanbul'da kıdemli üstatlara öneriyi götürüyor. Ancak
o günlerde müfettişler “daimi yevmiye” aldıkları için
bu tür teklifleri reddediyorlardı. Çünkü o zamanlar
Müsteşar 1100.-TL alırken, en kıdemsiz müfettişin
eline ayda 1680 TL geçiyordu. Bu nedenle, kimse
Ankara'da genel müdür olmak istemiyordu. Halis
Bey durumu Bakana iletince, “Bana evraki getiren

yardımcın var ya, hani uzun boylu çocuk, onu ge-
nel müdür yapalım” diyor. Başkan 8 yıllık olduğumu
söylüyor ve “onun daha yetişmesi gerek”, diyor.
Bunun üzerine Teoman Bey (Bakan), Müsteşar Şe-
ref Durugönül'ü çağırıyor, kendisine “Halis (Mülki-
yeden sınıf arkadaşı olduğu için ona ismiyle hitap
ederdi) bana adam vermiyor, bu çocuğun onayını
getir” demesi üzerine, vekaleten ben genel müdür-
lük makamına oturuyorum.

Sayın Üstadım o günlerde gençsiniz, tecrübenizde az siyaseten İdarede sıkıntı yaşadınız mı? Bürokratik işlerinizi siyasiler etkiledi mi?

O dönem ülkede yağ, akaryakıt ve tüp gaz sıkıntısı
var. Ülkenin on sente muhtaç olduğu yıllar Maliye
Bakanlığı döviz tahsisi yapamıyor, çok zor günler
yaşıyoruz Müfettişliğe dönmeyi aklımdan geçiriyor-
um. Daha sonra, yağ ithalini gerçekleştirdiğimiz
halde bu defa da dağıtım sorunları yaşıyoruz.

Ecevit Hükümeti düşüyor. Ben de bu siyasi ortamda
evim ve ailem olan Teftiş Kurulu'na, Müfettişliğe dö-
nüyorum. 1983 yılında bir yıl süreyle İsviçre'ye gidi-
yorum. 1984 yılında döndüğümde Ticaret Bakanlığı,
Sanayi Bakanlığı'yla birleştirilmiş ve müfettişlerin bir
bölümü Dış Ticaret Müsteşarlığı'na, Merkez Banka-
sı'na ve yeni kurulan Sermaye Piyasası Kurulu'na
geçmişlerdi. Koskoca bakanlıktan geriye, Sanayi

Bakanlığıyla birleştirilen birkaç Genel Müdürlük kalmıştı. Bakanlığın Petrol Şubesi'nden Enerji Bakanlığı, Turizm Şubesi'nden Turizm Bakanlığı, Bankacılık Şubesi'nden ve Sigortacılık Şubesi'nden Hazine'ye Bankacılık ve Sigortacılık Genel Müdürlüğü oluşturulmuştu. Bakanlık adeta yok edilmişti.

Ticaret ve Sanayi Bakanlığı birleşince, 1984-1992 tarihleri arasında TKB yardımcısı sıfatıyla ticaret kesimine ağabeylik yaptım. Bakan Sn. Şükrü Yürür ve Sn. Cahit Aral'la çalıştım.

Ersen Üstadım siyaseten geldiğiniz bir makam oldu mu?

Evet oldu! Ama siyaseten denilirse de siyasetin gölgesinde denilebilir. Sn. Tahir Köse Ticaret Bakanı olmuştu. Ben, Teftiş Kurulu Başkan yardımcısıydım, beni çağırdı. "Güvendiğim bir arkadaşım sizi tavsiye etti. Tarih veya Çukobirlik Genel Müdürüm veya Müsteşar Yardımcım olmanızı istiyorum" dedi, şaşırardım. Ben de "Sayın Bakanım Tarih ve Çukobirlik siyasi görevler, Müsteşar Yardımcılığı görevi benim kişiliğime ve birikimlerine daha uygun düşer" dedim. Bu kez; Sn. Tahir Köse "Peki! Müsteşar Yardımcısı olunca ne yapacaksınız? Bana ne katkı olacak?" dedi. Ben de "Benim Tüketiciyi Koruma ve Rekabet Hukuku'nda uzmanlığım var. Bu konularda size yardımcı olabilirim" diye cevap verdim Müsteşar Yardımcılığına atamam yapıldı Yıl-

lar sonra öğrendim ki, güvendiği kişi, beni öneren kişi Sn. Ertuğrul Günay imiş, 12 Eylül'de uzun süre Mamakta tutuklu kalmış. Arkadaşım Uğur Mumcu ile birlikte tahliye olduğu gün, ona geçmiş olsun ziyaretine gitmiştik. Bundan çok duygulanmış ve yıllar sonra öğrenip, kendisine sorduğumda; "askeri yönetim nedeniyle kapımızı kimse açmazken benim ziyaretime yalnızca Uğur'la sen gelmiştin, bunu nasıl unutabilirim" demişti.

1994 yılının Eylül ayında Bakanlık Müsteşarlığına atandım ve 1994-1997 yılları arasında Müsteşar olarak Bakan Sn. Mehmet Dönen, Sn. Hasan Akyol, Sn. Abdülbaki Ataç, Sn. Fuat Çay ve Sn. Yalın Erez ile çalıştım.

Siyaset hep yolunuza çıkmış, hiç siyaseti düşündünüz mü? Siyasetin içinde yer aldınız mı?

Hayır. Siyasetle ilgilenmedim. Makamda iken, milletvekilleri dahil, herkes sizden bir şeyler talep edince, sizin vekil olma arayışınız oluşmuyor. Çünkü güç kullanan bir konumdasınız ve bu konumunuzun sürekli olamayacağını bildiğiniz halde; o makamda iken, başka bir arayış ihtiyacı duymuyorsunuz. Bence İyi bürokrattan iyi siyasetçi olmaz. Siyaset risk almayı gerektirirken, bürokrasi muhafazakârdır. İyi bürokrat, risk almak istemez, dolayısıyla siyaset-

ten de uzak kalır. Ayrıca siyasetin garantisi de yoktur ve bürokrat için öncelikli olan istikrar ve devamlılıktır.

Ersen Üstadım, emekli oluşunuzu ve sonrasını bize aktarabilir misiniz?

1996 yılında Bakan Sn. Yalım Erez'e de Bakanlığa geldiği gün, önceki Bakanlara yaptığım gibi istifa dilekçemi verdim ve "Bakan-Müsteşar ilişkisi liyakat değil, güven ilişkisidir" dedim. "Rekabet Kurulu Kuruluyor, seni Başkan yapalım, yerine de birini hazırlarız" dedi. Bir süre birlikte çalıştık. Arzu etmesine ve çaba sarf etmesine karşın, Aydın Ayaydın Rekabet Kurulu Başkanı olunca, beni de üye yapmak istediler. Kabul etmedim ve 8.03.1997 günü kendi isteğimle emekliye ayrıldım.

Emekliliğinizdeki hayatınızı bizlerle paylaşır mısınız?

Emeklilik sonrasında İstanbul da bir holdingden iş teklifi aldım, bana uygun olmadığını değerlendirerek kabul etmedim. Birkaç büyük şirketin yönetim kurulu üyelikleri için getirilen önerileri de, tam zamanlı iş niteliğinde olmadığı için gündemime almadım. Yaşım henüz 47 idi ve çalışmak istiyordum. Sn. Derviş Günday'ın ısrarlı teklifleri üzerine 1997 Mart ayından 30.10.2010 tarihine kadar Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonunda danışmanlık yaptım. 2010 yılından bu yana ise ücret karşılığı çalışmayı bıraktım. "Çalışmayı bıraktım" diyorum ama bu ifade belki de yanlış oldu, ben hep çalıştım ve hala da çalışıyorum. Sadece bir işverene bağlı değilim ve ücret almıyorum.

Memuriyet hayatımda önemseydiğim üç önemli hizmetim oldu. Birincisi; Tüketicici Koruma Mevzuatının Türkiye'de yaşama geçirilmesine öncülük ettim. İkincisi; Rekabet Kurulu'nun kuruluşuna emek verdim. Üçüncüsü de Ticaret Hukuku'nda pek çok akademisyen ve uzmana bilgi desteği sundum.

Peki! Üstadım, genç müfettiş arkadaşlarımıza aktarmak istediğiniz önerileriniz var mı?

Nobel ödüllü Sn. Aziz Sançar'ın söylediklerini tekrar edeceğim. Ben orta zekalı birisiyim, ama çalışkan olduğumu sanıyorum. Bir kaç konuda uzmanlaşmaya çalıştım. Ticaret Bakanlığı'nın mevzuat ve ilgi alanı çok geniştir. Bugün sizler, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Müfettişleri de, ilgi duyduğunuz herhangi bir alanda kendinizi yetiştirin ve uzmanlaşın! Böylesi bir uzmanlaşma, kişinin karakterinin oluşmasına ve kendine olan güveninin artmasına da katkı yapar. Şirketler hukuku, kooperatifler, rekabet hukuku, emtea borsaları, esnaf, tüketicinin korunması gibi konularda uzman olmaya çalışın. Görüşlerinizi, makalelerle ve yazılı çalışmalarla ve mutlaka ilgili çevrelerle paylaşın. Şunu çok iyi bilin ki, Müfettişlik görevi, sadece bir memuriyet pozisyonu değildir. Teftiş Kurulları, meslek ve kariyer kazandıran birer okuldur. Bu okulun çalışkan öğrencileri, bürokrasi ve iş yaşamında ön alırlar ve önde olurlar.

Üstadım heyete girdiniz 1969 yılına dönersek ne yapmak isterdiniz?

Mülkiye'ye gitmesem öğretmen olmak isterdim, Mülkiyeyi bitirdiğim 1969 yılına yeniden dönmek mümkün olsa, herhalde İsviçre'ye doktora giderdim. Aradan bunca yıl geçtikten sonra, "akademisyen olsaydım belki çok daha üretken ve çok daha mutlu olabilirdim" diye düşünüyorum. Ama, inanın bugün Müfettiş yardımcılığı sınavına girmem gerekse bütün içtenlikle söylüyorum tercihim yine ve her zaman Ticaret Bakanlığı olurdu.

Bizlere son sözünüz efendim.

Ben, her şeyimi Teftiş Kuruluma ve müfettişlik mesleğime borçluyum. İnsanın mesleği, kişiliğini oluşturur derler. Benim kişiliğimin oluşumunda mesleğimin etkisi biraz fazlaca olmuştur. Bundan şikayetçi olduğumu da söyleyemem

Tüm meslektaşlarıma, siz değerli Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Müfettişlerine içten sevgi, saygı ve başarı dileklerimi sunuyorum, hoşçakalın!

Değerli Üstadım, yaptıklarınız ve örnek davranışlarınızdan dolayı tüm Müfettişler adına saygı ve sevgilerimizi, minnetlerimizi sunuyoruz.